

Nr 44

Utlåtande i anledning av motioner om statsbidrag till centraliserade anläggningar för uppvärmning och sopdestruktion.

I de likalydande vid 1969 års riksdag väckta motionerna I:352 av herr *Alexander-son* och II: 407 av herr *Strömberg m. fl.* har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att förslag framläggs för nästa års riksdag rörande statsbidrag till utrednings- och projekteringskostnader för centraliserade anläggningar för uppvärmning och sopdestruktion.

Utskottet har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttranden över motionerna från statens naturvårdsverk, Svenska kommunförbundet och kommittén för ett renare samhälle. Se bilaga till detta utlåtande.

Utskottet. Som ett led i strävandena att förbättra vår miljö med hjälp av regionala lösningar av föroreningsproblemen förordas i ifrågavarande motioner ökad satsning på centraliserade anläggningar för uppvärmning och sopdestruktion. För att stimulera härtill bör enligt motionärerna statsbidrag kunna utgå till utrednings- och projekteringskostnader för sådana anläggningar. Som Svenska kommunförbundet anfört i sitt yttrande över motionerna har spörsmålet om statsbidrag för ändamålet ett nära samband med frågan om kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna på miljövårdens område. Sistnämnda fråga har utskottet berört i sitt utlåtande nr 43 till årets riksdag. I enlighet med vad utskottet därvid uttalat utgår utskottet från att Kungl. Maj:t och berörda myndigheter med uppmärksamhet följer de frågor som hänger samman med bl. a. kostnadsutvecklingen och kostnadsfördelningen på miljövårdens område och vidtar de åtgärder som kan finnas erforderliga.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen anser motionerna I: 352 och II: 407 besvarade
med vad utskottet i det föregående anfört.

Stockholm den 27 november 1969

På jordbruksutskottets vägnar:

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Mossberger (s), Hedström (s), Skärman (fp), Hermansson (cp)*, Magnusson (s), Augustsson (s), fru Hultell (m), herrar Skagerlund (fp), Lokander (s) och Ingvar Andersson (m);

från a n d r a kammaren: herrar Hansson i Skegrie (cp), Johanson i Västervik (s), Lundmark (s), Trana (s)*, Eskilsson i Likenäs (s), fru Lindberg (s), herrar Nilsson i Lönsboda (fp), Nygren (s)*, Sundkvist (cp) och Krönmark (m).

* Ej närvarande vid justeringen.

Yttranden över motionerna I:352 och II:407**Statens naturvårdsverk (18.4.1969)**

Naturvårdsverket avstyrker bifall till motionerna och anför.

Anläggningar för lokaluppvärmning och förbränning av avfall är betydande källor till luftförorening. För att erhålla en optimal lösning på dessa luftvårdsproblem krävs en långsiktig kommunal planering och ofta ett interkommunalt samarbete. Detta medför också behov av tekniska utredningar.

Fjärrvärme är en uppvärmningsform som får anses väl etablerad. Ett flertal utredningar av mera allmänt intresse har under senare år utförts i ett antal städer och regioner varför man i stora drag vet hur en fjärrvärmeverksamhet bör byggas upp. Genom svenska värmeverksföreningen i vilken kommunernas energiverk är representerade samordnas visst utrednings- och projekteringsarbete. Möjlighet finns också för kommuner som är intresserade av att starta en fjärrvärmeverksamhet att genom föreningen få synpunkter på organisation och planering.

Behovet av utredningar är störst på det lokala planet eftersom förutsättningarna för fjärrvärme, elvärme eller kombinationer av dessa uppvisar stora variationer från ort till ort. Ett statligt stöd bör enligt verkets mening i första hand sättas in på utredningar av mera principiellt intresse samt på forsknings- och utvecklingsarbete för att stimulera till miljövårdsvänligare uppvärmningsformer.

Inom avfallsområdet råder ännu viss tveksamhet om metoder och organisation vad gäller sopdestruktion. Att problemen bör lösas på regional nivå synes uppenbart men avvägningen mellan förbränning, biologisk behandling och tippning liksom transportkostnaderna behöver i allmänhet bli föremål för utredning. Ett statligt stöd bör emellertid enligt verkets mening med fördel inriktas på principiella utredningar samt utprovning och utveckling av nya metoder, transportsystem och tekniska konstruktioner. Som ett exempel på utredningar av denna typ kan nämnas den av naturvårdsverket nyligen färdigställda utredningen om luftvårdande åtgärder vid förbränning av avfall.

Svenska kommunförbundet (11.4.1969)

Styrelsen för kommunförbundet framhåller att spørsmålet om statsbidrag för ifrågavarande anläggningar har ett nära samband med frågan om kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna på miljövårdens område. Styrelsen hänvisar därvid till sitt yttrande över motionerna I: 865 och II: 965 där denna fråga aktualiserats. I nämnda yttrande anförde styrelsen bl. a.

Vad angår spørsmålet om kostnadsfördelningen mellan stat och kommun för kommunala insatser inom miljövården vill styrelsen understryka att staten måste ta ett allt större ansvar för kostnaderna härför. Redan nu är många kommuner bundna till avsevärda investeringar i exempelvis vattenvårdande åtgärder. Med de ytterligare krav på kommunerna beträffande olika miljövårdsinsatser, som är att förvänta, blir kostnadsaspekten än mer markerad. Det bör därvid beaktas att det för kommunerna utöver kostnader för själva verkställigheten ofta tillkommer kostnader för rent forsknings- och utvecklingsarbete dvs. uppgifter som till sin natur

är klart statliga. Med hänvisning härtill får styrelsen tillstyrka att frågan om kostnadsfördelningen mellan stat och kommun på miljövårdens område göres till föremål för utredning.

Styrelsen föreslår att frågan om statsbidrag till anläggningar för uppvärmning och sopdestruktion prövas i angivna sammanhang.

Kommittén för ett renare samhälle (10.4.1969)

Kommittén framhåller att kommittén genom särskild expertis låtit utreda frågorna om avfallshantering och sopdestruktion. Därvid har även lämnats redogörelse för verkställda utredningar angående regional avfallshantering med anlitande av bl. a. centraliserade anläggningar för förbränning. Kommittén avser att föreslå långtgående åtgärder i detta avseende.